

PASTIERSKY LIST

Konferencie biskupov Slovenska na Prvú adventnú nedeľu roku 2025

Sestry a bratia,

opakovaným slovom Adventu je „bdelosť“. Ježišova výzva k bdelosti nadobúda osobitný význam, keď stojíme pred zdanlivo neprekonateľnou prekážkou. Prekážku na konci Adventu symbolizujú zatvorené dvere, pred ktorými sa ocitli Jozef a Mária. Zostali však bdelí a aktívni, a tak mali silu hľadať pre narodenie Spasiteľa iné miesto.

Uvedomujeme si, že táto situácia nie je len dávna biblická a duchovná skutočnosť, ale že mnohí z vás čelíte rôznym životným situáciám, ktoré sa podobajú zatvoreným dverám. Neraz s pocitom, že ide o slepú uličku bez akéhokoľvek pokračovania. Existuje najmenej päť oblastí nášho súčasného prežívania, v ktorých sa môžeme cítiť neraz až beznádejne vymknutí.

Ako prvé sú zavreté dvere k existenčným istotám. Mnohí stoja pred dverami nesplateného bytu. Pred účtami, ktoré sa hromadia. Pred receptami na lieky, ktoré niet z čoho zaplatiť. Pred obavou, čo prinesie zajtrajšok z hľadiska pracovných príležitostí. A navyše sa všetko ešte aj mení: ceny, dane, zdravie, vzťahy. Bdelosť tu znamená nechať sa obavami, ani akýmkoľvek odmietnutím či urážkou paralyzovať, ale zostať vnímavý na znamenia Božej prozreteľnosti: na pomoc iných, ktorí nám môžu pomôcť, na pokoj, ktorý sa zrodí v modlitbe, na spoločenstvo, ktoré poskytne oporu aj podporu. Práve vtedy, keď si myslíme, že sa dvere istoty zatvorili, Boh ticho otvorí iné dvere nečakaných riešení. Dôležitým predpokladom pre účinné hľadanie konkrétnych riešení je vnútorný pokoj, ktorý nám dáva Ježiš.

Všímajme si aj ďalší rozšírený úkaz, ktorému každý z nás môže byť vystavený: zamknuté dvere k vnútornému pokoji. Vyčerpaného človeka čoraz hlbšie preniká stres, únava, vyhorenie. Pracovný kolotoč je čoraz rýchlejší a aby človek prežil, nestíha žiť v skutočných vzťahoch. Projekt či plán je síce splnený, no srdce zostáva prázdne. Bdelosť v tomto prípade znamená schopnosť zastaviť sa a uvedomiť si priority.

Vieme, že mnohých trápi osamelosť, keď sú zatvorené dvere vzťahov, a to priamo uprostred množstva ľudí. Cez osamelosť sa potom do srdca vkráda pokušenie zvyknúť si na ňu, uniknúť do virtuálnych vzťahov a zamotať sa do sociálnych sietí. Lenže Ježiš sa narodil ako dieťa, ktoré pozýva do vzťahov, k čomu potrebuje ruky iných. „Hľa, stojím pri dverách a klopem“ – nalieha Ježiš – „ak niekto počuje môj hlas a otvorí mi, vojdem k nemu a budem s ním večerať.“ (Zjv 3,20)

Sestry a bratia, budme si nablízku aj napriek celkovej strate dôvery v iných, keď sa po viacnásobných sklamaniach privrie aj vlastné srdce človeka a prestane veriť, že v ľuďoch jestvuje dobro a má zmysel, keď sa srdce uzavrie pred akoukoľvek nádejou. Ježiš však klope aj na dvere blokované sklamaním. Ježiš v trpezlivej empatii stojí a mlčky čaká, kým človek opäť nenájde odvahu pustiť ho dnu. Aj Ježiš mu adresuje podporné slová: „Neboj sa, len ver.“ (Mk 5, 36) Veríme, že mnohým z nás tento jubilejný rok otvoril nové dvere vzťahu s Bohom a s blížnymi.

Napokon si uvedomujeme, že mnohí prežívajú duchovnú prázdnotu, boria sa s pocitom neprekonateľnej bariéry aj na ceste k Bohu. Možno ich sklamali tí, ktorí mali vydať svedectvo lásky. Azda nevládzu žiť podľa požiadaviek Ježišovho evanjelia. Ak sklamanie prišlo aj od nás biskupov a kňazov, s pokorou prosíme o odpustenie. Vieme, že práve v tejto skúške je najťažšie otvoriť dvere svojho vnútra. No Boh opäť trpezlivo klope, lebo vie, že na dne prázdnoty človek napokon prizná hlad. Hlad po Bohu. Hlad po zmysle života. Po Otcovi, „ktorý je v skrytosti“ (Mt 6, 6).

Sestry a bratia, aký blízky nám po tomto všetkom je obraz zatvorených dverí betlehemskeho hostinca! Lenže platilo a platí, že aj problém zatvorených dverí je cestou k novému riešeniu. Áno, prekážka je odrazový mostík. Práve cez ňu môže človek duchovne vyzrievať oveľa rýchlejšie ako na zabehaných trasách každodenného bezpečia. Najväčšou istotou Márie a Jozefa smerujúcich do Betlehema bolo vedomie, že ich vedie Boh a každým krokom plnia jeho vôľu. Ved' vyznanie Panny Márie už pri zvestovaní, že je služobnicou Pána (Lk 1, 38), nebolo záväzkom pre jednu udalosť, ale štýlom celoživotného putovania. Podobne keď Jozef prijal na anjelov podnet Máriu za svoju manželku, toto prijatie sa premietlo do celého ich vzťahu. Ich dôvera bola zdrojom vnútorného pokoja aj uprostred neistoty.

Podobne aj dnes mnohí veriaci svedčia, čo znamená veriť: modlia sa, aj keď nevidia okamžitý výsledok; prijímajú každý deň ako dar a príležitosť, neprestávajú

dúfať, že Boh sa postará. A sú tvorivo aktívni, keď sa chcú konkrétne postarať o núdznych; keď hľadajú konkrétne riešenia pre trpiacich jednotlivcov i rodiny, postihnuté chudobou. Čiže nejde o únik od problémov, ale o aktívny postoj k ich zvládnutiu.

V Betleheme boli zatvorené dvere prekážkou, ktorá celý príbeh presmerovala k novej perspektíve – k spoločenstvu otvorenému všetkým ľuďom dobrej vôle, vrátane pastierov i mudrcov. Maštal' sa stala ich domovom nie pre svoju krásu či pohostinnosť, ale preto, že v nej nad Ježišom – ako najväčším darom – spolu bdeli Mária aj Jozef. Domov nie sú steny, ale láska našich blízkych. V betlehemskej maštali sa ukázala sila zomknutého spoločenstva. Láskový vzťah a blízkosť je najspoľahlivejším útočiskom ľudí, nútených znášať ťažkosti.

Aké krásne je vidieť v našich farnostiach, spoločenstvách, rodinách, ako sa ľudia združia v modlitbe, ako sa zomknú pri pomoci a delení o vlastné dobré. Z toho všetkého vzniká hrejivá istota, ktorá chráni pred chladom odmietavého okolia. A uzdravuje ľudí zranených neistotou, nepokojom, samotou či stratou dôvery. Mnohí z vás – a znovu vyjadrujeme vďaku za vaše svedectvo – to uskutočňujete ochotou navštíviť chorých, priniesť jedlo osamelým, vypočuť človeka strácajúceho nádej, sprostredkovať prijímanie sviatostí. Takto sa Betlehem sprítomňuje aj dnes – v srdciach, ktoré sa spájajú v láske.

Naplňme adventný čas bohatstvom láskyplných vzťahov, ktoré nič nemôže plnohodnotne nahradiť. Chceme vás uistiť, že stojíme pri vás – v modlitbe, v službe, v duchovnej blízkosti. Ďakujeme vám za vieru, nádej a lásku, ktorými udržiavate Kristovo svetlo zapálené aj v dnešných časoch. Nech tento adventný čas otvorí naše srdcia, aby sme v tichu a pokoji znovu objavili Božiu prítomnosť uprostred nás.

Žehnajú vám katolícki biskupi Slovenska.

Pastiersky list sa číta namiesto homílie na Prvú adventnú nedeľu 30. novembra 2025.